

TRÄDGÅRDSKREATÖREN PETER ENGLANDER

”TRÄDGÅRDEN ÄR NAVET I MITT LIV”

En röd pionknopp i Värmland väckte ett väl dolt trädgårdsintresse hos Peter Englander. Tio år senare har det exploderat i en sinnrik och doftande Medelhavsträdgård mitt i centrala Simrishamn.

AV MILENA BERGQUIST FOTO PETER CARLSSON

DOFTANDE GRÖNSKA. Peter Englander omgiven av fikonplantor och med en dvärgpalm i högsta hugg i sitt livsverk – Apotekarns trädgård.

NYBÄDDAT. I den vackra smidessoffan från Marrakech vilar en bredbladig akantus från Italien. Målningarna föreställer Pompeji.

BLOMSTERPRAKT. Den hängande pelargon-trädgården döljer den skånska fasaden.

SPANSKA INFLUENSER. Fontäner och kanaler med inspiration från Alhambra.

LUMMIG OAS. Blåregnspergolan skänker skön skugga. Lejonfontänen svalkar också.

TRÄDGÅRDEN ÄR NAVET I MITT LIV

”I ENA ÄNDEN AV GÅRDEN LÅG ETT 1940-TALSHUS MED TERRASSER DÄR TVÄTT KUNDE TORKA I VINDEN, PRECIS SOM I ITALIEN”

”MEDELHAVET” STÅR DET SKRIVET på en skylt utanför en port i centrala Simrishamn. Några danska turister tittar förbryllat på pilen som pekar in i en mörk stenlagd passage. Den som läser vidare förstår att det handlar om en trädgård, men av den syns inte ett spår från gatan.

Efter att ha korsat en innergård, fylld av krukor med lavendel, fikon, salvia, rosmarin och pelargoner till salu och ett gårdshus med mosaikbord, sydlandskt färgsprakande keramik och konstprydda väggar, så ligger den där: Apotekarns Trädgård, en prunkande oas med kryddiga dofter från en helt annan del av världen. Så nära och ändå så långt borta från gatans semesterträngsel. Här vilar en sällsam stillhet och det enda som hörs är porlet från en fontän och fåglarnas kvitter. Och Peter Englanders starka stämna.

– Trädgården är navet i mitt liv och jag hatar den. Nej, jag skojar bara. Jag både älskar och hatar den, är det första han säger när vi möts.

Efter några snabba svepande ögonkast över krattade smala grusgångar, låga buxbomshäckar, vinrankor, palmer och en silverpil klippt som ett olivträd inser jag att han överdriver. Ingen människa kan skapa något så vackert om kärleken inte har varit den drivande kraften.

– Hela mitt liv kretsar kring trädgården så här års och när alla andra är lediga arbetar jag som hårdast. Jag är här nästan dygnet runt och drömmer om växter och gäster på nätterna. Egentligen skulle jag bara vilja ligga här i en hängmatta och njuta, suckar Peter Englander.

Det är i början av juli när vi är på besök och stora klasar av vitt blåregn blommor fortfarande i pergolan i trädgårdens ena hörn. Om några dagar har den blommat över för säsongen. Då tar rosorna vid med all sin kraft. Honungsrosen ’Helena’ har precis slagit ut, likaså Peters absoluta favorit: ’Gloire de Dijon’. En ljuvlig aprikosgul välfylld skapelse med kraftigt förförande doft.

– Äsch, skämt å sido. Det är underbart att få glädja andra och min trädgård lever på stockholmarna. När de åker hem kan jag vila igen. Vi stänger i slutet av augusti. I september, som ju är den vackraste månaden på Österlen, har vi bara öppet på helgerna. Då vilar jag, berättar Peter.

Om inte grannen Melker dykt upp den där förmiddagen för drygt tio år sedan hade han kanske fortfarande hyrt ut akvariefiskar. Peter Englander var då i full gång med att gå lös med sin röjsåg i sin igenväxta trädgård i Värmland.

– Jag röjde sly och ogräs så där lite våldsamt på mäns vis när jag plötsligt hörde Melker komma ropande. Eftersom han sällan yttrade ett ord förstod jag att det var något viktigt han ville säga. ”Där växer en pion”, sa han och pekade med käppen, berättar Peter Englander.

Eftersom han inte hade den blekaste aning om vad en pion var för något tog han tag i ett litet träd och frågade: ”Menar du den här?”

Melker muttrade surt och föste bort det halvmeterhöga ogräset med käppen.

– Då såg jag plötsligt en stor röd pionknopp och på den satt en myra. Det glömmar jag aldrig. Precis i den sekunden hände något inne i mig. Mitt trädgårdsintresse fullkomligt exploderade, berättar Peter.

Hans fru Birgitta kunde däremot en hel del om blommor och hon visade honom alla torparväxter som fanns i trädgården, men som han knappt hade sett. Inte långt därefter beställde han 150 rosor från Cedergrens i Råå, ett ställe vida berömt för sina gammaldags rara sorter.

– Det var rosorna som sedan gjorde att vi hamnade i Skåne. En vinter var det så kallt att man kunde köra bil tvärs över sjön och på så sätt komma fortare till stan. Trots att jag tyckte att det verkade jätteläskigt att köra på isen ville jag inte vara sämre än mina värmländska machogrannar och packade in mina fem barn i bilen, berättar Peter.

När de kommit till en del på sjön som kallades för Abborrgrundet började han tänka på vad han egentligen utsatte sina barn för och kände ångesten skölja över sig. Som om inte det var tillräckligt hörde han plötsligt ett starkt mullrande ljud och precis när han trodde att nu var livet över så dundrade en långtradare med timmersläp förbi.

– Den första tanke som då slog mig var inte att isen verkligen skulle hålla, utan – hur ska det gå för mina rosor i denna kyla? När jag kom hem och berättade det för Birgitta sa hon: ”Ska vi inte flytta till ett ställe med växtzon 1?”

Sagt och gjort. Något år senare gick han på de smala kullerstensbelagda gatorna i Simrishamn och kastade längtansfulla blickar in genom trånga portar och över höga plank för att få syn på stans omgärdade och hemliga gårdar där det i stället för bara äpplen och päron växer både persikor, aprikoser och valnötter.

– Jag fick en känsla av déjà vu och mindes när jag i min ungdom besökte Medelhavet och det var lika svårt att se in i trädgårdarna där. Och så insåg jag att det nog var fullt möjligt att anlägga en sydligt inspirerad trädgård här på Österlen, berättar Peter.

I och med att familjens hemmaträdgård förvandlades växte hans längtan efter att få släppa taget om fiskarna och helhjärtat kunna hänge sig åt sin passion. Bland annat genom ett möte med konstnären Madeleine Pyk, Österlenbo om sommaren, fick han idén att starta en handelsträdgård mitt i centrala Simrishamn. Han tog kontakt med den största lokala byggherren och frågade →

Peter Englander

ÅLDER: 54 år.

YRKE: Driver Apotekarns Trädgård med växtbutik och kafé. Skriver böcker, designar trädgårdar och föreläser.

BOR: I Simrishamn.

FAMILJ: Frun Birgitta och fem barn.

JUST NU: Aktuell med sitt eget program *Trädgårdstoppen* på söndagar i TV8.

DRÖMMER OM: Sensommarens minisemester med hustrun till en vingård i Toscana eller att ha en egen olivlund någonstans på Österlen.

VÄXTKRAFT. Italienska salladsplantor och rödbladdig mangold vibrerar av välsmående i den upphöjda odlingsbädden.

SKIRA ROSOR. En doftande ros är bevarad i den gamla trädgården. Ingen vet vad den heter men Peter kallar den Apotekarns ros.

TRÄDGÅRDEN ÄR NAVET I MITT LIV

om han inte hade en innergård där Peter kunde anlägga en urban handelsträdgård som kan tillföra mycket till den fina turiststaden.”

”Jo”, svarade byggherren på bred skånska. ”Jag har en bakom sportaffären.” Peter klättrade över planket till den igenväxta gården och kände direkt att – här var det.

– Under all bråte fanns en gammal buxbomsparterr och i ena änden av gården låg ett 1940-talshus med terrasser där tvätt kunde torka i vinden, precis som i Italien.

Att intervjua Peter Englander är som att vrida av och på en vattenkran. Han fullkomligt flödar av historier för att sedan plötsligt avbryta sig för att springa och fixa kassaapparaten som hakat upp sig eller svara på en besökares frågor. För att strax vara tillbaka och fortsätta där han slutade med samma glödande intensitet.

Förmiddagen blir lunch och allt fler gäster väller in genom den lilla dörren. Många pekar på korsvirkesväggen på andra sidan trädgården. Hela väggen är översållad med röda pelargonier i terrakottakrukor, fastsnurrade med ståltråd.

– Jag kom på idén tack vare en gäst som sa: ”Titta vilken vacker skånsk korsvirkesvägg.” Jag bara ryste i hela kroppen för jag ville ju inte alls att det skulle se skånkt ut och så kom jag på idén med pelargonerna. För inte så länge sedan utbrast en annan besökare på engelska: ”Look, it’s just like Cordoba”, med tydlig spansk brytning och då blev jag så nöjd, berättar Peter.

Mat är Peters stora intresse förutom blommor och i upphöjda odlingslådor växer kronärtskockor, rucola, tomater, sallad och

mycket mer. Bland buxbomen reser sig ståtliga kardoner, en slags fransk tistel vars stjälk går att äta.

Tro nu inte att Peter vilar under vinterhalvåret – tvärtom. Tack vare trädgården har han också upptäckt att han älskar att skriva och hans trädgårdsböcker har fått lysande recensioner. Just nu är han i gång med sin tredje bok där han tillfälligt lämnar söderns trädgårdar och skriver om den svenska.

Veckan efter vårt besök kliver Ernst Kirchsteiger in i trädgården för att prata uteplatser, murar och upphöjda bäddar. Och från söndag den 20 mars och tio söndagar framöver kan vi se Peter i egen hög person i sitt eget TV-program *Trädgårdstoppen*. Att denne självlärd trädgårdsmästare kommer att ta för sig i rutan, det råder det inget tvivel om. ●

Peter Englanders bästa tips för en medelhavsträdgård:

1. Bygg en terrass i söderläge. Använd kalksten eller tegel.
2. Res en pergola alldeles bredvid för lata luncher i den bästa av skuggor: Den spräckliga, gröna skuggan under blåregnsrankor.
3. Skippa rabatterna och odla i upphöjda odlingsbäddar på terrassen och i massor med krukor.
4. Bygg en kritvit mur mot nyfikna grannar och ihärdig blåst.
5. Bygg ett orangeri där dina citroner, oliver och korkekar känner sig hemma under vintern.
6. Spänn en tvättlina mellan fasaderna, sätt på en italiensk opera och låtsas att du är i Neapel.

HARMONI. Mitt på piazzan kan besökarna sätta sig, dricka en kopp kaffe och äta goda kakor och njuta av all färgprakt och det sköna lugnet. I mitten står en gråbladig silverpil som numera tror att den är ett olivträd.